

Ovaj način izvođenja božićnih pjesama s oduševljenjem su prihvatili svi vjernici u crkvi. I zato su spomenute pjesme stavljene na program ovog koncerta da ih čuju i oni koji ih nisu čuli u katedrali. Pokazalo se da je to bila vrlo dobra zamisao.

Katedralni zbor pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić, uz pratnju tamburaškog zbora mladih otpjevao je sljedeće božićne pjesme: *Kyrie eleison; Svim na zemlji mir veselje; Radujte se, narodi, kad čujete glas; U to vrime godišta; Tiha noć, sveta noć; Narodi nam se Kralj nebeski; Oj pastiri, čudo novo; Djetešce nam se rodilo.*

Svečanost trenutka bila je tim veća jer su pjesme prihvatili prisutni koji su ih znali pa je pjevanje veličanstveno odjekivalo pod svodovima stare gradske vijećnice. Tako je onaj koncert završio najsvečanije popraćen oduševljenjem svih nazočnih. Bio je to ugodan doživljaj i susret s lijepom glazbom.

Spomenuti katedralni zbor je osnovan 1973. god. a ime poznatog hrvatskog skladatelja i muzikologa Albe Vidakovića nosi od 1980. god; imao je brojne nastupe i puno je doprinio uspjehu pojedinih naših kulturnih priredaba uz svoju temeljnu zadaću da pjeva na liturgijskim svečanostima u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije.

Spomenuti koncert katedralnog zbora "Albe Vidaković" je prvi njegov javni nastup u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće. Zbor je pokazao da svojim programom može pomoći uspjehu sveopćeg našeg kulturnog života, te da može nadopuniti stanovite praznine drugih zborova u Subotici.

Treba istaći da je koncert bio jako iznimno posjećen i brojni su ostali bez ulaznica, a željeli su doći na svečanost.

Na kraju treba posebno zahvaliti svima koji su u ovim novim našim političkim uvjetima napretka demokratskih promjena omogućili ovaj koncert te da katedralni zbor "Albe Vidaković" može stupiti u javnost i u zbivanja našega zajedničkog kulturnog života. Treba sve učiniti da se dalje nastavi započetim putem demokracije i zajedničke suradnje u zajedničkom životu.

Prikaz završavam priznanjem da je to bila lijepa i kulturna priredba. Želim da javni nastupi katedralnog zbora "Albe Vidaković" budu što brojniji i da uvijek doživljavaju uspjehe u svom usponu. Bit će to najveća nagrada svim požrtvovnim članovima i njihovoj neumornoj ravnateljici.

Bela GABRIĆ

N.B. Opaska urednika o sudjelovanju tamburaškog zbora na svečanim misama u katedrali, što se spominje u gornjem članku, u kojem se čak konstatira "da je to bila vrlo dobra zamisao":

O neprikladnosti izrazito svjetovnih glazbala da u liturgiji izraze potrebno dostojanstvo, pobožnost, molitvu i duh liturgijskog čina (ovdje konkretno tambura kao profanih glazbala koja služe za zabavu) još je Pio XII. u svojoj enciklici "Uredba svete glazbe" u t. 29. istaknuo da "ima, osim orgulja, i drugih glazbala koja uspješno mogu pomoći postignuću uzvišenog cilja svete glazbe, ali uz uvjet da nemaju ništa profano, bučno i zveketavo, jer to ne dolikuje svetom obredu i ozbiljnosti mjesta". I II. vatikanski sabor je potvrdio da glazbala u liturgiji moraju odgovarati "dostojanstvu hrama i doista unapređivati duhovnu korist vjernika". Uputa SZO o glazbi u svetom bogoslužju od 5. ožujka 1967. u t. 63. kaže: "glazbala koja su po općem sudu i uporabi prikladna samo za svjetovnu glazbu treba svakako ukloniti iz svih liturgijskih čina i pobožnih vježbi". Toliko o tamburama u liturgiji.

Urednik

SUBOTICA — KONCERT U POVODU JUBILEJA

U studenom mjesecu prošle godine održan je zapaženi koncert u subotičkoj katedrali-bazilici. Zapažen kažemo zato, jer su koncerti česti, pogotovu u zadnje vrijeme, ali koncerti, koji se vežu za jubileje nisu tako česti, pa su zapaženi i ostaju u uspomeni. Koncertom u studenom '90. Subotičani su se sjetili velikoga glazbenog pionira ovoga grada *Dure Arnolda*, koji je točno prije 190 godina došao u Suboticu. Arnold je tijekom 48 godina svoga rada organizirao crkveno-glazbeni život, a zatim je postavio i temelje cijeloj glazbenoj kulturi grada, začetak Muzičke škole i Gradske filharmonije. Gradsko i vjermičko stanovništvo Subotice Arnoldu je zahvalno i s ponosom gleda na svog velikog učitelja.

Katedralni zbor sv. Terezije

JOSIP MIOČ, sadašnji regens chori katedrale, spomenutim koncertom obilježio je 20. obljetnicu svoga rada i glazbenoga djelovanja. Godine 1970. preuzima službu zborovođe katedralne crkve, a u isto vrijeme postaje i nastavnikom glazbe u sjemeništu Paulinum. Kao regens chori tijekom 20-godišnjeg rada obnovio je zbor, proširio je repertoar pjevanja u crkvi, priređuje koncerte i zalaže se za pravu liturgijsku glazbu. Od 1975. pročelnik je biskupijske glazbene sekcije, organizira glazbene tečajeve i sastanke u biskupiji i piše upute i glazbene članke na biskupijskim jezicima. U sjemenišnoj gimnaziji uveo je glazbenu nastavu u svim razredima, osnovao je zbor Schola cantorum Paulinum i organizira glazbene nastupe.

Na jubilarom koncertu pjevao je katedralni zbor Sveta Terezija, izvođene su solo arije, orguljske skladbe i jedan violinski solo.

Katedralni zbor Sveta Terezija pod vodstvom Josipa Mioča, izveo je skladbe: G. Palestrina *Jesu rex admirabilis*, A. Vidaković *Magnificat*, D. Arnold *Justus ut palma*, A. Klobučar *Hvalite Gospodina* i Beethoven *Nebesa hvale*. Solo arije, pjevala Hajnalka Kovečeg: *Benedictus qui venit* iz Haydnove mise u B-duru i Vivaldijev *Laudamus Te*. Apsolvent Muzičke škole Mikloš Klein pjevao je baritonsku ariju iz Bachovog *Magnificata*: *Quia fecit mihi magna*. Student Muzičke akademije Jožef Žiga, koji je u protekloj godini na natjecanju mladih violinista u Veneciji osvojio drugo mjesto u Europi, svirao je na koncertu *Chacone* J. S. Bacha kao solo točku. Na orguljama je svirao Andrija Galun, redovni profesor orgulja na Muzičkoj

akademiji u Beogradu. On je izveo na orguljama koralnu predigru *In dir ist meine Freude* J. Seb. Bacha, zatim Brahmsov koral u g-molu i tokatu G. Georgesa. Subotička katedrala je bila puna i oduševljena publika dugim je pljeskom odala priznanje izvođačima, a posebice nakon zahvalnih riječi preč. g. župnika katedrale Stjepana Beretića, koji se svima zahvalio, a najviše za 20-godišnji rad i trud zborovođi, regensu chori Josipu Mioču.

REL.

JUBILEJ 40. OBLJETNICE SVEČENIČKOG ZBORA BAČKE EPARHIJE

U somborskoj crkvi Sv. velikomučenika Georgija pred golemim auditorijem vjernika i nazočnih uglednika 25. XI. 1990. godine održan je svečani koncert svećeničkog zbora Bačke eparhije u povodu 40-godišnjeg jubileja. Svečani koncert je otvorio osmišljenim referatom somborski protojerej gospodin MIROSLAV NAUMOV istakavši sve značajke dugogodišnje plodne djelatnosti svećeničkog zbora te njegovu ambasadorsku ulogu u promicanju naše duhovne muzičke baštine.

Zbor je pod ravnanjem maestra ŽARKA SRDIĆA (svećenika iz Bačke Palanke) te uz soliste: DUŠAN BLIZANAC (protonamjesnik, Novi Sad), VASILJE PROTIĆ (protojerej, Subotica) i VLADIMIR PAVLOVIĆ (protonamjesnik, Zmajevu) izveo djela domaćih i ruskih autora duhovne muzike uz glasovite Karlovačke i Znamenske napjeve.

U prelijepom povijesnom prostoru crkve izvanredno su se dojmile interpretacije djela Kornelija Stankovića, Stanislava Biničkog, Žarka Srdića te F. M. Dubenskog kao spontani odjek duhovne radosti ovog renomiranog zbora.

Tijekom 40-godišnje djelatnosti zbor je nastupao u našoj zemlji te u Jeruzalemu, Austriji, Mađarskoj, Švicarskoj, Njemačkoj i Italiji. Prigodom gostovanja u Italiji, zbor je nastupao u Vatikanu uz nazočnost sv. oca Pape Ivana Pavla II.

Miloš LALOŠEVIĆ

GLAZBENI DOGAĐAJI

SJEĆANJA IZ RADATOVIĆA

Brežuljak se na brijeg naslanja kao da ih neka neobična čežnja privlači. Raskošno razgranate šume mijenjaju svoje zelenilo u zlato, a negdje u purpur. Blagi prijelaz oblaka ognu sjaj sunca. Jesen se kiti posljednjim livadskim cvijećem, koje kao da cvjeta više na radost suncu. Put oživljava od pjeva kosova, cvrkuta vrabaca. Šaraju svod nemirne lastavice spremajući se na odlazak u daljine.

U Radatovićima sam, na zapadu Žumberka. Iseljavanjem se smanjio broj stanovnika. Otišli su tražeći veći zalogaj kruha. Neki pak pomriješ. Osmogodišnja škola nekad je brujala od dječje buke, a danas ih je samo nekoliko. Stari svijet pomrije ili čeka zadnji kucaj na životna vrata vjeran dragom domaćem pragu. Manji broj stanovnika s onima iz zaselaka zaposlio se u tvorničkom pogonu.

“Život i nije drugo nego slaganje jedne varke na drugu” jedanput u razgovoru reče mi znanac. Slušajući pripovijedanje moje poznanice iz Radatovića s. A. Badovinac, rekla bih prije da je on dugi niz dalekih i dragih uspomena.

Razgovarale smo i nekako se dotakosmo blagdana Božića. Kako su ga lijepo slavili u njenoj rodnoj kući! Njih šestoro djece, otac i majka, svak je pridonio kaplju radosti u zajedničku čašu. Nisam namjeravala o tome razgovarati, jer su me popijevke zanimala. Ona utonu u misli i pričala je dalje. Bijaše mi drago slušati, pa na kraju ponešto zapisah u moju bilježnicu.

Kad komadić kruha padne na pod dijete ga podigne, poljubi i dalje jede. Pričala je o božićnim običajima kao primjerice što je majka pripremala od jestvina.

Pripovjedala je: “Na ‘Badnjak je majka ustajala dok smo mi još spavali i umijesila bi pet vrsta tijesta. Jedno je od bijelog brašna, kvasca i vode. Podijelila bi ga u četiri kruha a dizali su se u slanim posudama zvanim pejarcima. Božićnjak se jedan pravio od brašna, mlijeka i kvasca. Posebno se tijesto pravi bez kvasca za ukrase što simboliziraju: ‘Pletenica stavljena u križ po kome smo svi spašeni’, reče moja znanica. Ostali ukrasi imaju značenje: volovi sa plugom da kuća ne ostane bez voznog blaga, mesa, mlijeka, kvočka bez jaja, lastavice donose sreću pod kućni krov itd. Od davnina je običaj da otac obuče rukavice i stavlja kruhove u peć, te ih pečene vadi. Zašto oblači rukavice ne znade mi objasniti. Taj je običaj od davnina. Za Božić se obavezno priređuje pavitica. To je vrlo ukusan kolač od dizanog tijesta punjen orasima, rožičkima, sirom i suhim grožđem. Petu vrstu tijesta mijesi za posnu gibanicu. Jedu je na badnjak za večeru uz ostala posna jela. Suhe sjemenke bundeva tucaju se u stupi, prosiju i njima se puni tijesto a peče u lugu. (U sošičkom muzeju nalazi se stupa ove obitelji iz Radatovića).

Još bi se mogla pribrojiti i vrsta tijesta za rezance i mlince.

Bor je u kutu stola a zimzelene grane zataknete su za grede stropa. Iskićeni su crvenim jabukama, orasima, lješnjacima i lančićem od kupovnog papira. Uvečer kad se živo nahrani, domaćin unosi koš slame, stere je pod stō govoreći: “Rodilo polje i vinogradi, stoka se množila, zdravi i veseli bili”. Za vrijeme tog obreda djeca su stajala i govorila: pi, pi, pi! Prije večere je molitva a poslije se ide na polnoćku. Put osvjetljavaju bakljama. Neobično se doima pristizanje vjernika k crkvi s plamenom u ruci. Čestitaju jedni drugima Božić darujući crvene jabuke — božićnice. Po završetku polnoćke zavađeni se mire. Nekad u prošlosti igralo je narodno kolo, danas ga se sjećaju samo stari ljudi. Po dolasku s polnoćke mrsilo se s kobasicama češnjovkama i zalijevalo domaćim vinom.

Upitah za božićnjak. Reče: “Otac na Novu godinu uzima ga, na donjoj kori napravi križ i skida ukrase. Jabuku izreže na sitne komadiće i odnese blagu, svinjama, ovcama, kozama te pijevcu i kokama, a djed od svog dijela da mrvu psu, baba mačku”. Jednu polovicu božićnjaka izrežu ukućanima a drugu ostave za goste. Kakve li lijepe i bogate tradicije, pomislih u sebi. Nije čudno što je moja poznanica s toliko zanosa pričala o svojoj rodnoj kući, i što je njeno srce ostalo u rodnom kraju.

Nastade kratak predah, kojeg ja iskoristih da se vratim na popijevke. Znate li mi što zapjevati kad pamтите gotovo svježe svoje djetinjstvo? Nije se mogla pohvaliti da puno toga pamti, ali nekoliko ih ipak zapjeva. Ovu je moj otac često pjevao: